

taulell)

178

M. ÀNGELS FRANCÉS DíEZ. Universitat d'Alacant, IIFV.
Comissària externa de l'Any Carmelina Sánchez-Cutillas
2020 (Acadèmia Valenciana de la Llengua)

CARMELINA SÁNCHEZ-CUTILLAS, HISTORIADORA DE LA VALÈNCIA MEDIEVAL

Si hi ha una faceta de l'escriptora Carmelina Sánchez-Cutillas (Madrid, 1927? – València, 2009) que ha passat inadvertida al públic lector és la seua incansable tasca com a investigadora del nostre passat històric i literari. I això resulta especialment significatiu perquè es troba més còmoda en el terreny de la investigació historiogràfica, segons ella mateixa declara en una

entrevista: «M'agrada la Història. El que no m'agrada és la novel·la, i la poesia, quan a penes. Busques les arrels, la veritat, el sentit d'un món i d'una forma de vida més adient amb les meues idees» (Ventura 1979: 39).

En efecte, la seua passió pel fet històric està directament relacionada amb la recerca dels orígens de la Corona d'Aragó i la llengua i la cultura que reconeix com a pròpies. Literatura i historiografia es conjunten sovint en les publicacions de Sánchez-Cutillas, qui afirma: «no trobe difícil el treball d'historiador. Compensa perquè a voltes, d'un rastre xicotet, d'un indici, vas a poc a poc trobant el secret amagat en un document, en un full manuscrit que de primeries no et diu res» (Ventura 1979: 39). Els documents, doncs, són la font per arribar a conèixer i entendre la vida i la trajectòria de figures com els reis Jaume I (*Biografía del rey D. Jaime I*, 1955; *Don Jaime el Conquistador en Alicante*, 1957; *Notas sobre la estancia del Infante don Pedro de Portugal en la corte del rey*

Fotografia dipositada al llegat Carmelina Sánchez-Cutillas de la Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu. Propietat de la família. Realitzada per Antonio Pradas.

don Jaime I de Aragón, 1969) i Pere el Cerimoniós (*Lletres closes de Pere el Cerimoniós endreçades al Consell de València*, 1967), entre altres. Hi destaca, a més, el seu interès per figures històriques femenines, com ara la reina Violant d'Hongria, sobre la qual elabora un text biogràfic inèdit, o els articles dedicats a na Sibila de Forcià, na Constança Miquel, sor Isabel de Villena i la condició de la dona en la València medieval, entre altres. També va ser responsable de les seccions *València històrica y monumental* i *Recorrido sentimental por las viejas calles de Valencia* de la revista *Assumpta* (1956-1961), amb més d'una trentena d'articles sobre la ciutat, i va publicar *La fàbrica vella, dita de murs i valls* (1970), sobre aquesta famosa institució del segle XIV.

A banda de les seues publicacions, també va assistir a alguns dels congressos més importants sobre història medieval catalanoaragonesa durant els anys seixanta i setanta, com ara diverses edicions del congrés *Historia de Aragón* (la VIII, a

València, el 1967, i la X, a Saragossa, el 1976) i altres reunions internacionals: el Congreso Luso-español de Historia Medieval (Porto, juny de 1968) o el IX Congreso di Storia Della Corona d'Aragona (Nàpols, abril de 1973), per posar dos exemples.

En conjunt, la trajectòria historiogràfica de Carmelina Sánchez-Cutillas resulta sòlida i denota centres d'interès que sovintegen, també, en la seua obra literària, com ara la recerca dels orígens i de la història compartida per la col·lectivitat a què se sent arrelada.

Valdria la pena reivindicar-ne aquesta faceta, perquè l'autora de *Matèria de Bretanya* (1976) siga, també, coneguda com la investigadora i erudita en història medieval que va ser.

Bibliografia

Ventura Melià, Rafael (1979): «Carmelina Sánchez-Cutillas. Sóc independent, rebel i bohèmia», *València semanal*, núm. 82, 29 juliol - 5 agost 1979, p. 38-39.

Consell de redacció: Victòria Almuni (C.E. Seniençs), Joan Busqueta (UdL), Bernat Campins (Institut d'Estudis Baleàrics), Josep Campmany (Centre d'Estudis del Baix Llobregat), David Cao (P. Estudis Osonencs), Meritxell Ferré (Centre de Lectura de Reus), Narcís Figueras (UOC), Enric Garcia Domingo (M. Marítim Barcelona), Andreu Ginés i Sánchez (Federació d'Instituts d'Estudis del País Valencià), Oscar Jané (UAB), M. Carme Jiménez (IRMU), Manuel Lopez Esteve (UdL), Joan-Lluís Mas (Terra dels Avis, Cat. Nord), Jordi Morell (Taller d'Història del Clot), Manuel Pastor (Institució Alfons el Magnànim), Jaume Perarnau (Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya), Antoni Planas (Institut d'Estudis Baleàrics), Joaquim M. Puigvert (UdG), Teresa Reyes (Oficina Patrimoni Cultural - Diputació Barcelona), Enric Sagué (UdG), Carles Santacana (UB), Sebastià Serra (UIB), Ramon Ten (Fundació Bosch i Cardellach), Francesc Viso (CCEPC), Joan Yeguas (Centre de Recerques del Pla d'Urgell "Mascançà")

Consell assessor: Agustí Alcoberro (UB), Ferran Archilés (UV), Josep Casanovas (UVic-UCC), Montserrat Duch (URV), Enric Guinot (UV), Antonieta Jarne (UdL), Antoni Mas Forners (C.E. Repoblació Mallorca, UIB), Marina Miquel (Agència Catalana del Patrimoni Cultural), Conxita Mir (UdL), Vicent Olmos (UV), Joan Peytaví (UPVD), Santi Ponce (UVic-UCC), Joan Santacana (UB), Gemma Tribó (UB), Antoni Virgili (UAB). <http://www.irmu.org/projects/plecs>.

Revista editada per:

Amb el suport de:

